

สื่อชุด “พัฒนาครู” ฉบับที่ 1

ขอใจ ให้เป็นครู

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

สื่อบุติ “พัฒนาคู” ฉบับที่ 1

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2540

จำนวนพิมพ์ 40,000 เล่ม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ สงวนลิขสิทธิ์

ISBN 974-268-3573

คำนำ

การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมุ่งหวังยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดในหลักสูตรนั้น การปฏิรูปครูและการเรียนการสอนถือเป็นส่วนสำคัญ

เนื่องจากโลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความรู้เปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ ฉะนั้นบทบาทและวิธีสอนของครู ซึ่งเคยเน้นในด้านความรู้ความจำนั้นควรจะต้องเปลี่ยนไปเป็นการแนะแนวช่วยอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้อย่างถูกต้อง ซึ่งครูจะต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

1. ต้องรู้จักและเข้าใจเด็กเป็นอย่างดี
2. ต้องสามารถช่วยเหลือเด็กในปัญหาที่ไม่ซับซ้อนเกินไปได้
3. ต้องสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็ก

ดังนั้นศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ จึงได้จัดทำสื่อเพื่อช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่หรือมีคุณสมบัติดังกล่าว โดยสื่อชุดนี้ประกอบด้วยเอกสาร 8 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 “ขอใจให้เป็นครู”	ฉบับที่ 5 “อย่าทำงานคนเดียว”
ฉบับที่ 2 “รู้จักเด็กของท่าน”	ฉบับที่ 6 “สำรวจตน”
ฉบับที่ 3 “สารพันปัญหา”	ฉบับที่ 7 “ยุทธวิธีของครู”
ฉบับที่ 4 “นานาวิธีการ”	ฉบับที่ 8 “กิจกรรมแนะแนวนักเรียน” (คู่มือครู)

โดยแต่ละฉบับมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

ฉบับที่ 1 “ขอใจให้เป็นครู” จะช่วยกระตุ้นให้ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครู ตระหนักในความสำคัญของการทำหน้าที่แห่งความเป็นครู จากนั้น “รู้จักเด็กของท่าน” จะช่วยให้ครูปฏิบัติภารกิจเบื้องต้น คือการศึกษาเข้าใจพฤติกรรมให้ความช่วยเหลือแก่เด็กได้อย่างเหมาะสมต่อไป ซึ่งได้เสนอในฉบับต่างๆ ตั้งแต่ฉบับที่

เอกสารชุดนี้มีจุดประสงค์ในการจุดประกายความคิดให้ครูได้สนใจที่จะนำไปพัฒนาตนเองและได้ศึกษา
หาความรู้ในระดับลึกต่อไป หากผู้อ่านมีความคิดเห็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ศูนย์แนะแนวการศึกษาและ
อาชีพ กรมวิชาการ ทราบด้วย จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงเอกสารดังกล่าวนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรมวิชาการขอขอบคุณผู้จัดทำเอกสารชุดนี้และผู้ที่จะนำเอกสารชุดนี้ไปใช้ให้เกิดผลต่อการพัฒนา
นักเรียนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

(นายสงขล ลักขณะ)

อธิบดีกรมวิชาการ

คำชี้แจง

หนังสือเรื่อง “ขอให้ใจให้เป็นครู” ที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้เป็นเอกสารเล่มแรกในเอกสารชุด “พัฒนาครู” เพื่อให้สามารถใช้กระบวนการแนะแนวในการพัฒนาการเรียนการสอน และการปกครองนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

เป็นที่ทราบกันดีว่า ไม่ว่าอาชีพอะไรก็ตาม ผู้ประกอบอาชีพจะทำหน้าที่ได้ดีหรือไม่ เพียงไรขึ้นอยู่กับความรัก ความศรัทธาในอาชีพ และการมีจิตใจน่าย หรือบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพ รวมทั้งการมีความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำหน้าที่อย่างถูกต้อง ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่สามารถปลูกฝังและพัฒนาได้

จุดประสงค์ของหนังสือ “ขอให้ใจให้เป็นครู” เล่มนี้เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของความเป็นครู หรือเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบว่า การเป็นครูมีความสำคัญเพียงไร หากครูดีจะช่วยเด็กได้อย่างไร และหากครูบกพร่องจะก่อให้เกิดผลเสียต่อชีวิตและอนาคตเด็กได้อย่างไรบ้าง

หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจะให้ข้อคิดแก่ครูและผู้อ่านได้บ้าง หากท่านมีความคิดเห็นประการใด โปรดแจ้งให้ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการได้ทราบเพื่อจะได้ปรับปรุงเอกสารชุดดังกล่าวนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาภา ณัดช่วง
ประธานโครงการ

สารบัญ

ทางออกหรือทางตัน	1	อาภา อดิชา
เมื่อ เมื่อ เมื่อเรียน จังเลย....	3	สมปอง จันทรมานิตย์
โรคครูทำ	5	สมปอง จันทรมานิตย์
ทางสายเปลี่ยว	8	นิตยา กล่อมจิต สมปอง จันทรมานิตย์ อังสนา เปะนันท์
บันทึกกลับของครูฉวี	10	อุษา เทมตะศิลป์ สมปอง จันทรมานิตย์
ศิษย์วัด	12	สุวิมล พุกประยูร

ทางออกหรือทางตัน

“เครียดสอบตก ปีนตึกดิ่งบรกก”

ข้อความพาดหัวข่าวตัวโตของหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งสะดุดตาสะดุดใจฉันเป็นอย่างมาก จนต้องรีบซื้อมาอ่านด้วยความอยากรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น ทำไมการศึกษาซึ่งถือเป็น การช่วยคนให้มีชีวิตที่ดีขึ้น กลับกลายเป็นการฆ่าเด็ก หรือผลักดันเด็กดิ่งบรกกอย่างนี้ ?

เมื่ออ่านข้อความอย่างละเอียด รวมทั้งการติดตามข่าวอย่างต่อเนื่อง จากหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ก็สรุปความได้ว่า

เด็กนักเรียนที่ฆ่าตัวตายครั้งนี้ เป็นเด็กหนุ่ม อายุ 17 ปี เรียนอยู่ชั้น ม. 4 แผนกวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนมีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง และนักเรียนผู้นี้ได้เรียนโรงเรียนนี้มาตั้งแต่ชั้น ป.1 ลักษณะนิสัยเด็กเป็นคน เงียบขี้นม ขี้อาย มีปัญหาอะไรไม่ค่อยปรึกษาใคร และทนไม่ได้ที่จะ

ถูกเหยียดหยาม

พ่อแม่ของเด็กมีฐานะดี พ่อเป็นคนกำหนดให้ นักเรียนผู้นี้เรียนในแผนกวิทยาศาสตร์ ทั้งๆ ที่ผลการทดสอบความถนัดในด้านนี้ต่ำ และนิสัย ของพ่อชอบดูถูก

โรงเรียนแห่งนี้จะจัดให้มีชั่วโมงโฮมรูมตอน เช้าก่อนเข้าเรียนครึ่งชั่วโมงทุกวัน โดยครูประจำชั้นจะ มาพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องต่างๆ ซึ่งปรากฏว่านักเรียน ผู้นี้มักจะตื่นสายมาไม่ทันชั่วโมงโฮมรูม เป็นประจำ

ก่อนวันเกิดเหตุ 1 วัน ครูประจำชั้นได้ติดตาม ผลการเรียนและการตื่นสมุดพัก ซึ่งเด็กนักเรียน

ผู้นี้เป็นผู้ที่ติด “ร” 5 ตัว และยังไม่เดินสมุดพก ทำให้ครูตำหนิเชิงประชดประชันหรือดาตโทษให้หาที่เรียนใหม่ได้แล้ว ทั้งกำหนดให้นักเรียนนำสมุดพกมาคืนในวันถัดมา

เช้าในวันเกิดเหตุเด็กไม่ยอมมาโรงเรียน พ่อสอบถามพร้อมกับดูสมุดพก จึงรู้ว่าเด็กติด “ร” 5 ตัว จึงได้ดูเด็กพร้อมกับถามว่าจะหาทางออกอย่างไร และก่อนเด็กจะออกจากบ้าน ก็ได้ถามอีกว่าคิดออก หรือยังว่าจะหาทางออก อย่างไร

เด็กตอบว่า “คิดออกแล้ว”

แล้วหลังจากนั้นไม่กี่ชั่วโมง พ่อก็ได้ทราบข่าวว่าทางออกของเด็กก็คือการ กระโดดตึกตายที่โรงเรียน ตามที่ ปรากฏในข่าว

- นี่คือการออก หรือทางตันกันแน่
- การที่เด็กต้องฆ่าตัวตายเช่นนี้ เป็นความผิดของใคร หรือสิ่งใด
- ทำอย่างไรจึงจะไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีก
- พฤติกรรมของครู หรือผู้ปกครองควรจะเป็นอย่างไร
- ถ้าครูจะช่วยเด็กอย่างแท้จริง เด็กนักเรียนคนนี้ควรจะช่วยเหลืออย่างไร

จากการให้สัมภาษณ์ของครูแนะแนวในโรงเรียนนี้ หลังจากเหตุการณ์ เกิดขึ้นแล้วคือ “...กรณีเช่นนี้เป็นอุทาหรณ์ให้กับเราว่าเราต้องพยายาม คิดหาวิธีว่าทำอย่างไร เราจะรู้จักนักเรียนให้มากที่สุด เพื่อจะได้ช่วยเหลือ ได้แต่เนิ่นๆ และถูกวิธี”

เบื่อ เบื่อ เบื่อเรียน จังเลย ...

แม่ : แวนะ แม่อยากคุยด้วยหน่อยนะจ๊ะ

แวน : มีอะไรคะแม่

ครู : แม่เห็นสมุดประจำตัวของหนูแล้ว
รู้สึกไม่สบายใจเลย

แวน : หนูนึกแล้วว่าแม่ต้องเป็นอย่างนี้

แม่ : ผลการเรียนลดลงแทบทุกวิชาเลยลูก

โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ปีที่แล้ว ชั้น ม.1

หนูได้เกรด 4 มาตลอด แต่ตอนนี้เหลือ

แค่เกรด 2 เอง เพราะอะไรจ๊ะ

แวน : แม่รู้ไหมเป็นแบบนี้กันทั้งห้องเลยคะ เกรดลดลงทุกคน

แม่ : ทั้งๆ ที่เป็นห้องเด็กเก่งภาษาอังกฤษ นี่เหรอลูก

แวน : ใช้คะห้องเก่งอังกฤษนี่แหละคะ

แม่ : ทำไมล่ะลูก...

แวน : ตอน ม.1 นะคะ นักเรียนรักครูที่สอนภาษาอังกฤษกันทุกคน เราชอบเรียนวิชานี้กันมากเลย

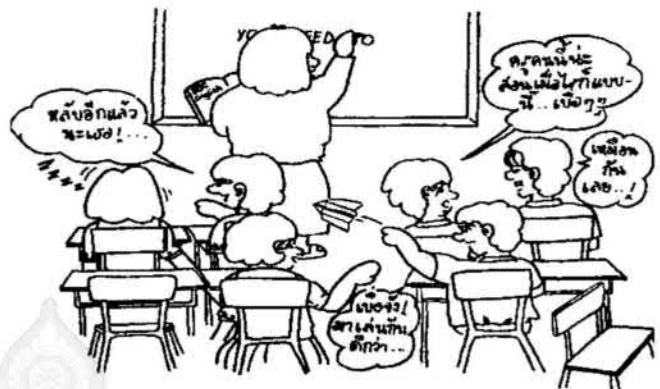
ครูจะมีวิธีสอนที่แปลกๆ ใหม่ๆ ตื่นเต้น สนุกสนาน หาอุปกรณ์ สื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ภาพพดิก

สไลด์ เทป วีดีโอ ฯลฯ ได้ฝึกพูดฝึกฟัง ฝึกอ่าน หนูและเพื่อนๆ รอคอยว่าเมื่อไหร่ครูจะมาสอน

ถ้าครูไม่มาพวกเราจะตามหา ตอนปลายปี ม.1 พอรู้ว่าครูไม่ได้ตามไปสอน ม.2 หนูกับเพื่อนๆ

ตั้งใจจะรวมกลุ่มเรียกร้องกันคะ เนี่ย... พอขึ้น ชั้น ม.2 ทุกอย่างด๊ิบวูบไม่เหลืออะไรเลยคะแม่

แม่ : ทำไม... เกิดอะไรขึ้นล่ะลูก

แวน : ครูคนใหม่เปิดหนังสือสอน เขียนกระดานอย่างเดียว นักเรียนนั่งฟัง ๆ ๆ ไม่มีการเคลื่อนไหว อุปกรณ์ช่วยสอนให้ตื่นตาตื่นใจก็ไม่มี ให้ท่องอ่านเท่านั้น สอนก็เร็ว พูดก็เร็ว ไม่หันมาดูเลยว่านักเรียนจะเป็นอย่างไร ชอบกระแฉะกระแชน มีเรื่องดูดำเกือบทุกคาบ หนูฟูบในชั่วโมงนี้ตั้งหลายครั้งแล้วน่าเบื่อที่สุด... เกรตไม่ลดทอนไหวเทรอมแม่ ไม่แน่นอน ถ้าเบื่อมากๆ พวกหนูอาจจะ... ???

ยังไม่มีคำตอบจากแวน

- เหตุการณ์นี้มีในโรงเรียนของท่านหรือไม่
- ถ้าปล่อยเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ จะเกิดอะไรขึ้น
- วิชาที่ท่านสอนเป็นแบบนี้บ้างไหม
- ท่านเคยทราบไหมว่านักเรียนมองท่านอย่างไร

โรคคร่า

ลุงแก้ว นับเป็นเวลาที่เหลืออยู่อีกไม่กี่ปีที่จะถึงวันเกษียณอายุอำลาอาชีพภารโรงในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นอาชีพเดียวที่ลุงแก้วได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนมาจนเจ็ดรอบครบถ้วน จนลูกสาวคนโตได้ทำงานเป็นฉันทนาในโรงงาน ลูกชายคนกลางเป็นช่างซ่อมเครื่องยนต์อยู่คู่แห่งหนึ่ง ส่วนคนเล็กคือเจ้า "จิ๊ต" กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.1 ในโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ

ลุงแก้วแอบดีใจ ภาคภูมิใจเสียยิ่งๆ อยู่คนเดียวว่า
"ถึงอย่างไรลุงๆ 2 คน มันก็มีเงินเดือนเยอะกว่า
เราตอนอายุเท่ากัน"

สำหรับจ๊อดนั้น เมื่อสอบเข้าเรียนต่อได้
สูงแก่วัยยังปลื้มใจจนล้นปริ่ม เพราะอนาคต
เจ้าคนนายคนเห็นอยู่ร่าไร “แวมมันดีกว่่าพี่” ทั้ง 2 คน
คราวนี้แหละจะได้ฮวดไฉนว่า ลูกข้าก็ไม่น้อยหน้า
ใครแหละวะ”

“ไอ้จ๊อดลูกพ่อ เองต้องเรียนเก่งๆ นะ จะได้มี
ปริญญามาให้พ่อชื่นชมช่วยเชิดหน้าชูตาพ่อ มืงาน ดิๆ
ได้เป็นเจ้าของคนขายคน มีเงินเดือนเยอะจนซื้อรถมาให้
พ่อขับได้นะ” หลงแก้วพูดรอกใส่หูเจ้าจ๊อด ทุกๆ ครั้ง

เมื่อมีโอกาสนี้

และแล้ววันหนึ่ง ครูพรพิมลครูประจำชั้น
ของจิ๊อดกับนักจิตวิทยาของโรงพยาบาลประจำอำเภอ
ก็มาพบลงแก้วที่บ้าน

แรกพบ หลงแกว่งใจเมื่อรู้ว่าครูของจิตตมา
เยี่ยมถึงบ้าน แต่ก็อดแปลกๆ ใจไม่ได้ เมื่อได้รับคำ
แนะนำว่าคนที่มาด้วยคือนักจิตวิทยา.....

หลังจากพูดคุยสนทนากันเป็นเวลาพอสมควร
ลุงแก้วจึงทราบว่าเจ้าจ๊อดลูกชายคนเล็กที่ลุงแก้ววาด
หวังอนาคตอันสวยหรูให้มัน จนต้องพยายามเคี่ยวเข็ญ
ดุดำให้ทำการบ้าน อ่านหนังสือ และโกรธเกรี้ยวเมื่อ
เห็นจ๊อดเอาแต่เล่นกีฬา แต่เมื่อไรที่จ๊อดติดขัด
ทำการบ้านไม่ได้ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์
เอามาถามพ่อ พ่อก็หมดปัญญาที่จะสอนจ๊อดเหมือนกัน

"สมัยข้ามันมีชะที่ไหนละไอ้ลูกแบบนี้"
ลุงแก้วแอบเทียบหลักสูตรตอนแกอายุ 4 เมื่อ 40 ปี
กว่าปีที่แล้ว พี่ๆ ทั้งสองคนก็พอๆ กันกับพ่อนั่นแหละ
แม้ยังไปกันใหญ่ จ๊อดเลยต้องลอกการบ้านเพื่อน
อีกตามเคย

นอกจากนี้ลุงแก้วยังได้รับคำบอกเล่าต่อไปว่า
ก่อนจะถึงเวลาเรียนเลขของครูสุรพลซึ่งเป็น
หัวหน้าหมวดคณิตศาสตร์ จ๊อดจะมีอาการปวดท้อง
ปวดหัว เป็นประจำ ไปนอนห้องพยาบาลแทบทุกครึ่ง
บางครั้งไม่เข้านอนเลยไปนอนอยู่ในห้องน้ำ
หรือที่อื่นๆ เท่าที่จะซ่อนตัวเองได้เมื่อวานถึงกับ
ต้องเข้าโรงพยาบาลเลยทีเดียว เพราะอาการเป็น
มากกว่าทุกๆ ครั้ง

ภายหลังครูพรพัฒน์กับนักจิตวิทยาซักไซ้ไล่เลียง
จึงรู้ว่าเมื่อไหร่ที่ทำการบ้านคณิตศาสตร์ไม่เสร็จ
หรือตอบปัญหาไม่ได้ ครูจะมีคำพูด และวิธีทำโทษ
แปลกๆ ใหม่ๆ หรือประจานจ๊อดต่อหน้าเพื่อนๆ ให้
ได้อายอย่างสม่ำเสมอ เรื่อยมา

เมื่อไปเลียบเคียงคุยกับครูสุรพล ก็ได้ข้อมูลว่า
วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาบังคับ หากไม่ใช่วิธีเช่นนี้
เด็กอื่นๆ ก็อาจจะไม่สนใจเอาเป็นเยี่ยงอย่าง "ผมในฐานะ
หัวหน้าหมวด ต้องรับผิดชอบเรื่องนี้ครับ" ครูสุรพล
แสดงถึงความเข้มแข็ง เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่
การทำงานอย่างเต็มเปี่ยม

ลุงแก้วก็มือขึ้นปัดเหงื่อเม็ดโตๆ ที่ผ่นขึ้นมา
เต็มใบหน้าก็หัวซัดเมื่อคิด ทึ่งๆ ที่อากาศ เย็นสบาย

"มันจ บังวันผมเห็นจ๊อดมันไม่สบายมาก
เลยปวดหัว ปวดท้อง อาเจียน ระยะหลังนี้เป็นเกือบ
จะวันเว้นวันเลยครับ ผมคิดว่ามันน่าวิตกเพราะว่า
จะพาไปหมอมอเหมือนกัน"

วันเวลาที่ลุงแก้วเห็นอาการของลูกชายตรงกับ
วันที่จ๊อดต้องเรียนคณิตศาสตร์ทุกครั้ง...

ขอถามว่า.....

- เด็กเกิดปัญหานี้เพราะอะไร
- มีใครเข้าใจความรู้สึกของเด็กบ้าง
- โรงเรียนของท่านมีเหตุการณ์เช่นนี้บ้างไหม
- หากทุกคนปล่อยให้อ้วงเลยผ่านไปจะเกิดอะไรขึ้น
- การให้ความช่วยเหลือควรเป็นหน้าที่ของใครบ้าง
- ในโรงเรียนของท่านมีครูเช่นเดียวกับครูพรพิมลบ้างหรือไม่
- ครูสุรพลควรได้รับความช่วยเหลือด้วยหรือไม่ โดยวิธีการอย่างไร

ทางสายเปลี่ยน

ครูณิตยา สังเกตเห็นสภาพร่างกายและพฤติกรรมแปลกๆ บางอย่างของ ศักดาที่โรงเรียนบ่อยครั้ง เช่นที่แขนขา มีบาดแผลเป็นรอยหลายแห่ง นอกจากนี้ศักดา ยังชอบแยกตัวอยู่คนเดียวตามใต้ต้นไม้ใต้ถุนอาคารเรียนในขณะที่เพื่อนๆ กำลังเรียนกันอยู่ ต่อๆ มาศักดาเริ่มขาดเรียนติดต่อกันหลายวัน บางวันกลับมาเรียน ครูจึงเรียกมาพบ ถามเหตุผลและได้คำตอบว่า ไปเที่ยวบ้านเพื่อนกลับมาดึกนอนตื่นสายมาโรงเรียนไม่ทัน ครูจึงอบรมสั่งสอนแล้วให้ไปเรียนตามปกติ ครูในโรงเรียนหลายคนเริ่มพูดถึงพฤติกรรมของ ศักดา วิชากรวิจารณ์กันไปต่างๆ นานา

ครูณิตยารู้ภายหลังว่า สภาพครอบครัวของศักดา พ่อแม่แยกกันอยู่ พ่อไป มีภรรยาใหม่ศักดาอยู่กับแม่และน้อง แม่ต้องหาเลี้ยงครอบครัวคนเดียว ไม่มีเวลาดูแลลูกๆ หลายครั้งเมื่อกลับจากโรงเรียนศักดาจะไปอยู่บ้านเพื่อนจนดึก บางวันมาโรงเรียนตาจะแดงกล่ำ เพราะนอนดึก

วันหนึ่งที่ห้องพักครู

"ครูครับ ครูครับ.... ตักดา กับเพื่อนๆ 2-3 คน ถูกตำรวจจับครับ" ดช. คมสัน นักเรียนชั้น ม.2 ห้องเรียนเดียวกับตักดา หน้าตาตื่นมาบอกครูนิตยา

"อะไรนะ.....ถูกจับข้อหาอะไร" ครูนิตยาตกใจกับข่าวของนักเรียนที่อยู่ในความดูแลของโรงเรียนถูกจับ

"เสพยาเสพติดครับ" ดช.คมสัน ระบุว่าระดับกับออกครูด้วยความตื่นเต้นตกใจ

ครูนิตยาคิดถึงอนาคตและชื่อเสียงของโรงเรียนคงย่อยยับยับปางกันคราวนี้แน่ เป็นครั้งแรกที่โรงเรียนมีเหตุการณ์ถึงคอขาดบาดตายถึงเพียงนี้

- จากเหตุการณ์นี้ ท่านคิดว่าครูนิตยา ควรเป็นห่วงชื่อเสียงของโรงเรียน หรือควรเป็นห่วงเด็กกันแน่
- ถ้าครูนิตยามีจิตใจของความเป็นครู ครูนิตยาควรทำอะไร
- โรงเรียนแห่งนี้ สนใจกับการแก้ปัญหาของเด็กจริง ๆ หรือไม่

บันทึกกลับของครูฉวี

๘๘

๓๓ ตลอดเวลา 40 ปี
ของความเป็นครู ฉันมีความ
ภูมิใจ อิ่มใจ สุขใจอยู่คนเดียว
ที่ได้มีโอกาส ช่วยเหลือดูแล
ลูกศิษย์ให้ความรู้อย่างไม่
ปิดบัง ยอมเสียสละเวลาใน
การอบรมสั่งสอน ไม่คำนึง
ว่าจะเป็นวันหยุดหรือไม่ จน
หลาย ๆ คนในโรงเรียนค่อนข้าง
จะว่า "ไอ้ฉวี ครูฉวีไม่มีใคร
ต้องเลี้ยงดูนี่ ก็อุปการะเด็กที่
ขาดแคลนได้ซิ มีเวลาเอา
ใจใส่เด็ก เราจะเอาเวลา
ไหนทำ ได้อย่างแก่ละ

แต่ฉันก็ไม่สนใจ ฉันคิดว่า
ว่าเมื่อเป็นครูแล้วต้องทำหน้าที่
ให้ดีที่สุด เมื่อพบกับลูกศิษย์ถูกหา
ที่ได้ดิบได้ดี เลี้ยงชีพด้วยอาชีพ
ที่สุจริต ก็ซุบหัวใจฉันให้ชุ่มฉ่ำ และ
ภูมิใจว่าเป็นฝีมือของ เรานะนี่ เท่านั้นเอง
สำหรับการตอบแทนของ ความเป็นครู

แต่วันนี้นั่นที่ฉันไปเจอกับฤดี
ที่พิทยา ไม่น่าเชื่อว่า เด็กสาวหน้าตา

แจ่มใส ไร้เดียงสาจะเป็นผู้หญิง
ที่กร้านกับชีวิตถึงเพียงนี้
ฤดีใช้เสื้อผ้าอาภรณ์ค่อนข้าง
จะเย้ายวนทำคนมองเสียนี้
กระไร สักแนบในใบหน้าสดใสปิดบัง
ความขมขื่นของอาชีพที่ฉันรู้
ภายหลังว่าคือ เมียเช่า

ฉันก็กเขาด้วยว่าไม่แน่ใจ และ
หวังว่าคงหักคณณิด แต่เธอใช้ ฤดีจริงๆ

เธอเล่าให้ฟังว่าเมื่ออยู่ ม.3
พ่อไปมีเมียใหม่ แม่ป่วยเป็นอัมพาต
ฤดีจึงต้องหยุดเรียนไป หาทำงาน
แต่รายได้ก็ไม่พอ จึงมายึดอาชีพ
ดังกล่าว ฉันอ่านแล้วก็ปลาบแปลบ
ในใจ คำถามหลายๆ ข้อพรั่งพรู
ออกมารอฟังคำตอบจากตัวเอง
เอ๊ะ! เธออยู่ได้อย่างไร จึงไม่รู้วันเกิด
เหตุการณ์นี้ขึ้น นี่เราผู้ซึ่งภูมิใจว่า

ได้ช่วยเหลือผู้ไม่มีโอกาส หลากๆ คน แต่ก็พลาดโอกาส
ที่จะช่วยเหลือ ฤดีหรือนี้

ฉันอยากให้โอกาสนั้นหวนกลับมาอีกครั้งหนึ่ง
ฉันจะศึกษาและทำความรู้จักนักเรียนทุกคนเป็นอย่างดี
รวมทั้งเธอด้วยฤดี

ครูขอโทษด้วยนะ...

- ถ้าครูฉวีรู้จักเด็กทุกคน ชีวิตของฤดีน่าจะดีกว่านี้หรือไม่
- ทำอย่างไรครูอีกหลายๆ คนจะไม่ต้องเสียใจเช่นเดียวกับครูฉวี
- และท่านจะรู้จักนักเรียนของท่านพอหรือยัง

ศิษย์วัด

เช้าวันหนึ่ง เมื่อนักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติและสวดมนต์ไหว้พระแล้ว นักเรียนก็เดินแถวเข้าห้องเรียนอาจารย์สมทรง ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้นที่เข้มงวดกวดขันมากที่สุดคนหนึ่ง ก็เดินตามนักเรียนเข้าไปห้องเรียนพร้อมกัน

"นักเรียน ทำความเคารพ หัวหน้าชั้นส่งด้วยเสียงดัง

นักเรียนทั้งหมดยกมือขึ้นไหว้อาจารย์ประจำชั้นพร้อมเพรียงกัน แล้วก็กุกูกุจอหยิบหนังสือ สมุด วิชาที่อาจารย์สมทรงสอนขึ้นมาเตรียมไว้ ทุกคนรู้ว่าอาจารย์สมทรง เป็นคนเอ็งโงะ ปราดเปรี้ยว เรียนกับอาจารย์คนนี้จะชักช้าไม่ได้ ดังนั้นภายในพริบตาทั้งห้องก็เฝียบกริบพร้อมที่จะเรียนได้

อาจารย์กวาดตามองลูกศิษย์ทั้งชั้น แล้วสายตา ก็ไปหยุดที่เก้าอี้ว่างตัวเดียวในห้องทำท่า คล้ายจะพูดอะไรออกมา แต่แล้วก็เปลี่ยนใจเริ่มสอนเลยทันที

เวลาผ่านไปประมาณสิบห้านาที ขณะที่อาจารย์สมทรงกำลังอธิบาย และชี้ให้นักเรียนดูสื่อบนกระดานดำ

อยู่นั้น เด็กชายคนหนึ่งถือกระเป๋านักเรียนเดินเข้ามา เขายืนชิดเท้าตรงก้นหน้าหลบสายตา อาจารย์ขณะที่พูดว่า

"ขออนุญาตเข้าห้องเรียนครับ"

อาจารย์สมทรงหยุดสอน หันมามองเขาเต็มตา แล้วเรียกนักเรียนคนหนึ่งที่มีนาฬิกาข้อมือถามว่า

"มาสิ ก็โมงแล้ว"

"แปดโมงสี่สิบห้านาทีค่ะ" มาสิลุกขึ้น ยืนตอบ

"ประสิทธิ์" อาจารย์สมทรงพูดกับเด็กนักเรียน

ผู้มาใหม่ "รู้ใหม่ว่าโรงเรียนเข้ากี่โมง"

"แปด...โมง...ครึ่งครับ"

คำตอบชักจะติดอ่าง

"แล้วไง" อาจารย์สมทรงถาม เมื่อไม่มีคำตอบ อาจารย์ก็ถามซ้ำอีก "ได้ยินไหม ฉันถามว่าแล้วไง"

"ผมมาไม่ทันครับ"

"เออ รู้แล้ว" อาจารย์สมทรงกระแทกเสียง "วันนี้ มีข้อแก้ตัวอะไรอีก"

"ไม่...มี...ครับ" ตอบโดยไม่เงยหน้า

"ฉันทะเบี๊ยะเธอจะตายอยู่แล้ว มาโรงเรียนสาย

สัปดาห์ละสัปดาห์วัน ว่าอย่างไรก็ไม่กระเทือน ไม่ปรับปรุงตัวเลย และมาขัดจังหวะขณะที่คนอื่นเขาเรียนกันตัวเองเรียนไม่เต็มที่แล้วยังจะทำให้คนอื่น เขาเสียเวลาเรียนไม่เต็มที่อีกด้วย เชิญไปนั่งที่ได้แล้ว ฉันไม่อยากสนใจ”

เด็กชายประสิทธิ์เดินช้าๆ ไปนั่งเก้าอี้ตัวที่ว่างอยู่ และการเรียนการสอนในห้องเรียนนั้น ก็ดำเนินจนจบคาบเรียน

เมื่อนักเรียนกล่าวคำขอบคุณอาจารย์เรียบร้อยแล้ว อาจารย์สมทรงก็เดินออกจากห้องเรียนตรงไปยังห้องแนะแนว

“อาจารย์นัดดาคะ” อาจารย์สมทรงกล่าวหลังจากนั่งลงบนเก้าอี้ตรงหน้าโต๊ะทำงานของเจ้าของห้องเรียนเรียบร้อยแล้ว “เจ้าประสิทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมปีที่สองห้องของหนูเองมีปัญหามาโรงเรียนสายทุกวันเลย ว่ากล่าวตักเตือนอย่างไรก็ไม่ได้ผล อาจารย์ช่วยเรียกมาอบรมทีเถอะค่ะ”

“ประสิทธิ์ ตัวผอมๆ สูงๆ ดำๆ ไซ้ไหมคะ” ครูนัดดาถามคู่สนทนา

“ใช่ค่ะ”

“เมื่อตอนเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ก็ไม่มีปัญหาอะไรนะคะ ถึงจะเรียนไม่เก่งมากนัก แต่ก็มาโรงเรียนช้าและสม่ำเสมอ ไม่มีปัญหาด้านความประพฤติ”

“แต่ปีนี้ไม่ทราบเป็นไง มาโรงเรียนสายแทบ

ทุกวันก็ว่าได้ หนูก็ดูให้ทุกวัน ไม่ดีขึ้นเลยคะ” พุดพลงสายหน้า

“ขอบคุณค่ะที่ให้เกียรติห้องแนะแนว” ครูนัดดา ค้อมศีรษะเล็กน้อยประกอบคำพูด “พี่จะลองคุยกับเขาดูนะคะ”

ก่อนโรงเรียนเลิกตอนเย็นเล็กน้อย นักเรียนคนหนึ่งเดินมาที่ห้องเรียน ซึ่งเด็กชายประสิทธิ์เรียนอยู่ส่งกระดาษแผ่นเล็กๆ ให้อาจารย์ที่กำลังสอนอยู่ อาจารย์ท่านนั้นอ่านข้อความในกระดาษ แล้วก็พูดขึ้นดังๆ

“ประสิทธิ์”

เด็กชายประสิทธิ์ลุกขึ้นยืน พร้อมกับขนรับ

“ครับ”

“เลิกเรียนแล้วไปห้องแนะแนวหน่อยนะ” อาจารย์นัดดาต้องการพบ

“ครับ” คนตอบรู้สึกแปลกใจเล็กน้อย แม้จะเคยร่วมกิจกรรมที่ห้องแนะแนวจัด แต่ก็ไม่เคยเกี่ยวข้องโดยตรงกับห้องนั้นเลย

เมื่อเลิกเรียนเด็กชายประสิทธิ์ก็ไปเคาะบังตาประตูห้องแนะแนว และยื่นรอสัญญาณเรียกจากข้างใน

“เชิญ” ครูนัดดาส่งเสียงออกมา “เข้ามาเลย”

พอเด็กชายประสิทธิ์เดินเข้ามา ครูนัดดาก็พูดกับเขาว่า

“ครูกำลังรออยู่”

ประสิทธิ์ยกมือขึ้นไหว้อาจารย์อย่างนอบน้อม
“สวัสดีค่ะ นังลงซี” ครูนัดดาชี้เก้าอี้เบื้องหน้า
ให้เด็กชายประสิทธิ์ลงนั่ง แล้วทักทายต่อ “เป็นไง
บ้างหมูนี้นี้ไม่ค่อยเห็นหน้าเลย สบายดีหรือ”

“สบายดีครับ” แม้คำตอบจะเป็นอย่างนั้น ครู
นัดดาก็สังเกตเห็นเด็กชายประสิทธิ์ถอนหายใจ แล้วถ้า
ไม่ใช่อุปาทานละก็ดูเหมือนครูนัดดาจะเห็นความ
หม่นหมอง ในแววตาของเขาด้วย

“พ่อกับแม่เป็นไงบ้าง” ครูนัดดาชวนคุยอีก
ประสิทธิ์ถอนใจอีกก่อนจะตอบ “สบายดีครับ
แต่พ่อออกจากงานแล้ว”

“อ้าว / ทำไมละ”

“พ่อบอกว่า เงินเดือนออกไม่ตรงเวลา และ
ได้ไม่ครบครับ”

“แล้วตอนนี้พ่อทำอะไรอยู่”

“ช่วยแม่รับจ้างซักฟอกอยู่กับบ้านครับ”

“ก็ดีนี่” ครูนัดดาพยายามพูดให้กำลังใจ “แล้ว
ประสิทธิ์ช่วยพ่อแม่หรือเปล่า”

“ไม่ได้ช่วยครับ”

“ทำไมไม่ช่วยล่ะ ประสิทธิ์เป็นลูกคนโตทำงาน
ได้แล้ว ต้องช่วยพ่อแม่ทั่วชีจะได้เงินมากๆ ไม่อยาก
ได้เงินมากหรือ”

“พ่อให้ผมไปอยู่วัดครับ” คนพูดทำตาแดงๆ
ใกล้จะร้องไห้

“อ้อ... ตอนนี้อยู่บ้านหรือหรือ เอ...
พ่อเขาคิดยังไงของเขานะ แทนที่จะให้อยู่บ้านจะได้ช่วยกัน
ทำงานซักฟอกเสื้อผ้า” ครูนัดดาทำเสียงร่ำพินิจกับ
ตนเอง แต่ประสิทธิ์ก็ได้ยิน

“พ่อกับแม่เขาปรึกษากันครับ แล้วก็ตกลง
เอาผมไปฝากไว้ที่วัดแถวๆ บ้านครับ”

“เขาให้เหตุผลกับเราว่าอย่างไร”

“พ่อบอกว่าพ่ไม่มี...เงิน...เลี้ยง...ครับ
เสียงขาดเป็นห่วงๆ

ประสิทธิ์มีน้องผู้หญิงสามคน คนโตจากประสิทธิ์
กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่หก อีกสองคนอยู่ชั้น
ประถมปีที่สี่และสามตามลำดับ

“ประสิทธิ์ไปอยู่วัดนานแล้วหรือ” ครูนัดดาถาม

“ตอนผมสอบมัธยมปีที่หนึ่งเสร็จแล้วครับ
พ่อโรงเรียนเปิดพ่อก็ส่งผมไปอยู่วัด”

“ที่วัดทำอะไรบ้าง”

“กวาด ถู กุฏิพระ ซักจีวร รับผิดชอบครับ”

เด็กชายประสิทธิ์ตอบ “ตอนเช้าต้องตื่นเช้าถึงถึง เดิน
ตามพระไปรับนิมนต์บาตรครับ”

“เออ ดี” ครูนัดดาชม “อยู่กับใครก็ต้อง ช่วยเขา
ทำงานเขาถึงจะรัก ทำอย่างนี้ทุกแล้ว ฟังดู งานก็ไม่มากนัก
แล้วทำไมมาโรงเรียนสาย” ครูนัดดาถามเข้าหาจุดสำคัญ
ของการสนทนา

ถอนใจอีกครั้ง ตาเหลือบขึ้นไปบนเพดานราวกับ

จะรวบรวมกำลังใจ และทบทวนเรื่องที่จะต้องพูด แล้วก็ตอบซ้ำๆ ซัดถ้อยซัดคำ

“เพราะต้องตามพระไปรับบิณฑบาตครับ”

“อะไรกัน” ครูนัดดาขัดขึ้น “ครูเห็นพระออกบิณฑบาตตั้งแต่เช้าตรู่ พอเจ็ดโมงกว่าๆ พระก็กลับวัดหมดแล้ว เขาก็น่าจะเสร็จงานมาโรงเรียนได้แล้วมัวแต่โอ้อ่อยอยู่ละไมว่า”

“มันไม่ใช่อย่างนั้นครับ” เขาสวนคำขึ้น โดยเร็ว “พอถึงวัดผมก็ต้องจัดอาหาร จัดสำรับ ให้พระนั้น”

“ครูว่ามันก็ไม่น่าจะเสียเวลามากอีกนั้นแหละ”

“ครู... ครับ” เสียงของประสิทธิ์เหมือนกับจะร้องไห้ “ผมต้องรอให้พระฉันให้เสร็จ สวดมนต์ กรวดน้ำ แล้วเก็บถ้วยชาม ปิ่นโต บาตรพระล้างด้วย”

“ฟังดูแล้วเหมือนเธอทำงานอยู่คนเดียว ลูกศิษย์คนอื่นๆ ไม่มีอีกแล้วหรือ” ครูนัดดาอดขัดไม่ได้

“มีครับ มี” คนพูดถอนหายใจเป็นครั้งที่เท่าไร ครูนัดดา ก็จำไม่ได้ “แต่ผมต้องทำงานนี้ครับ เพราะพอพระฉันเสร็จลูกศิษย์วัดถึงจะได้กิน ผมต้องอยู่... รอ... กิน... ครับ” ก่อนจะฮันวิ่งมาจุกอยู่ที่คอของ ผู้พูดพอดี เขากลืนน้ำลายยากเย็น รวากับมันเป็นของแข็งทึมแทงคออยู่ แล้ว ก็พูดต่อว่า

“แล้วผมก็ต้อง... เก็บ... เศษ... อาหาร... ทะ... ที่... เหลือ... อ... ไว้... กิน... ตอนเย็น... ด้วย... ครับ” น้ำเสียงค่อยๆ เบาลงๆ จนคำท้ายแทบจะไม่ได้ยิน

ขณะเดียวกันน้ำตาของผู้พูดก็ทะลักออกมาไหลรินอาบแก้มเขียวๆ ทั้งสอง

ครูนัดดาของลูกศิษย์ด้วยความรู้สึกเต็มตันไม่แพ้กัน ข้อความที่เขาพูดทั้งหมดนั้นทำให้ครูนัดดา “กระจ่าง” ในเหตุผลที่เขามาโรงเรียนสาย

พระต้องรอฉันพร้อมกันทั้งวัด กว่าคนจัดอาหารจะจัดเสร็จ และการจัดอาหารที่ได้จากการบิณฑบาตก็ไม่ใช่ว่าจะง่ายร้อยแปดบ้านก็ร้อยแปดชนิดอาหาร คนจัดอาหารจะต้องแยกแยะหรือรวมถุงอาหารดาวหวานที่เจ้าเดียวกันใส่มา หรืออาหารตระกูลเดียวกันลงในภาชนะอย่างเหมาะสมจัดเป็นสำรับจนพอจำนวนพระในวัด กว่าพระจะมาพร้อมกันก่อนจะลงมือฉันก็ต้องมีพิธีประเคน ทุกๆ ด้วยชาม ขณะฉันก็ต้องสงบสำรวมซ้ำๆ ฉัน เสร็จก็ต้องสวด ให้พระและกรวดน้ำตามพุทธธรรมเนียม พอพระลุกไปศิษย์ทั้งหลายจึงจะกินได้ กินเสร็จก็ต้องเก็บล้างทำความสะอาด สำหรับศิษย์วัดคนอื่นนั้นครูนัดดาไม่ทราบ แต่สำหรับประสิทธิ์ เขายังต้องคอยรวบรวมเศษอาหารนั้นจัด “เข้าพวก” แล้วเก็บไว้สำหรับ “มือเย็น” ของตนเองอีก

“แล้วมือกลางวันกินอะไรล่ะ”

“อดเอาครับ”

คราวนี้ทำแบบน้ำตาของครูนัดดาฟังลงบ้าง ครูนัดดา รับหันหน้าหนีลูกศิษย์ เสาไปหยิบอะไรใน ลังชัก

ขยุกขยิก แล้วก็แอบขับน้ำตาอย่างรวดเร็ว ตั้งสติใหม่
ตั้งคำถาม ด้วยเสียงเรียบราบ

“โดยปกติแล้วจะเสร็จงานตอนเช้าประมาณ 6 โมง”

“แปดโมงกว่านิดหน่อยครับ”

“ถ้าฉันเธอก็รีบอาบน้ำแต่งตัวโดยเร็วมา โรงเรียน”

“ผมก็รีบครับ เร็วที่สุดผมก็จะถึงโรงเรียน
ตอนเพื่อน ๆ เดินเข้าห้องเรียนพอดีครับ”

“แต่บางวันเธอก็มาสายมาก อย่างเมื่อ เช้านี้สาย
มากไม่ใช่หรือ”

“คืออย่างนี้ครับ” ประสิทธิ์พยายามอธิบาย “
บางวันมีคนมาถวายสังฆทานที่วัด พระก็ต้องฉันเข้าไปอีก
ผมจึงต้องช้าไปด้วย”

ครูนัดดาพยักหน้าแสดงว่าเข้าใจ และพูดว่า

“ครูเข้าใจปัญหาของเธอแล้วละ เอาละ ครูจะ
พยายามปรึกษาหารือครูคนอื่น ๆ ดู บางที่เราอาจจะ
หาหนทางช่วยเหลือเธอได้ขอให้เด็กดีตั้งใจ เรียนนะ”

“ขอขอบคุณครับ” ประสิทธิ์ยกมือขึ้นไหว้ ครูนัดดา
พลางลุกขึ้นยืนและเดินออกจากห้องแนะแนวไป

เมื่อศิษย์ลับตาไปแล้ว ครูนัดดาถึงขั้นชักหยิบ
แฟ้มระเบียบของเด็กชายประสิทธิ์ขึ้นมา เพื่อบันทึก
ข้อมูลใหม่ ก่อนบันทึกก็อดที่จะอ่านข้อมูลเดิมไม่ได้
แล้วครูนัดดาก็ได้พบข้อมูลสำคัญของชีวิตประสิทธิ์
อีกประเด็นหนึ่ง

เช้าวันรุ่งขึ้น หลังจากนักเรียนเดินแถวเข้า

ห้องเรียนแล้ว ครูนัดดาไปติดกรอบประสิทธิ์ที่หน้า โรงเรียน
เมื่อพบกับครูนัดดาพาเขาไปที่ห้องแนะแนว นั่งคุย
กันได้ประมาณสิบห้านาทีจึงเดินไปส่งประสิทธิ์ถึง
หน้าห้องเรียน พอเห็นครูนัดดา อาจารย์สมทรงก็
หยุดสอนเดินมาที่ประตูห้อง ครูนัดดาแจ้งแก่
อาจารย์สมทรงว่าได้ขอให้ประสิทธิ์ไปคุยที่ห้อง
แนะแนวเพื่อข้อมูลบางอย่าง ทำให้เสียเวลาไปบ้าง
แต่ก็คุ้มค่าและพร้อมจะเล่าให้อาจารย์สมทรงทราบ
เมื่อทั้งสองมีชั่วโมงว่างตรงกันกับวันเดียวกันในห้อง
แนะแนว อาจารย์สมทรงและครูนัดดาได้คุยกันเงียบๆ
อาจารย์สมทรงฟังอย่างตั้งใจและซักถามคุณสนทนาบ้าง
ในที่สุดครูนัดดาก็พูดว่า

“การมาเรียนสายของประสิทธิ์เป็นความ
จำเป็นอย่างยิ่งเขาบอกว่าเขายากมาโรงเรียนเช้าๆ
ไม่อยากทำผิดระเบียบของโรงเรียน แต่เขาจะเรียน
ไม่ได้ถ้าท้องหิว เขาเองก็ไม่มีความสุขรู้สึกอายใจ
ที่ทำให้ผิดระเบียบโรงเรียน รู้สึกเกรงใจครูและเสียใจ
ที่ทำให้ครูโกรธประสิทธิ์เป็นเด็กสุภาพอ่อนน้อม
ต่อครูไม่เคยทะเลาะหรือแกล้งเพื่อนตั้งใจเรียน
พยายามทำการบ้านส่งทุกวันปฏิบัติตามเป็นเป็นลูก
ที่เชื่อฟังพ่อแม่ด้วยการยอมไปอยู่วัด และก็อยู่วัด
อย่างสงบอดทน รวมทั้งทำงานปรนนิบัติพระสงฆ์
ด้วยความตั้งใจจริง ทั้งๆ ที่เขาไม่ได้เป็นพุทธศาสนิกชน
เท่านี้ก็คงจะเพียงพอที่จะยืนยัน ได้ว่าเขาเป็นเด็กดี

มีใช้หรือ”

อาจารย์สมทรงพยักหน้าอย่างครุ่นคิด ครูนัดตากล่าวต่อไปว่า

“พื่อนำข้อมูลมาเล่าให้อาจารย์ทราบถึงความจำเป็นของเขา เชื่อว่าอาจารย์จะเห็นอกเห็นใจเขา พอที่จะผ่อนปรนเรื่องการมาเรียนสายของเขา ถ้าอาจารย์กรุณาเขาจะคลายความวิตกกังวลและความทุกข์ในส่วนนี้ลงไป ส่วนการช่วยเหลืออย่าง อื่นๆจะ

ดำเนินการต่อไปค่ะ”

สัปดาห์ต่อมาเด็กชายประสิทธิ์ก็ได้รับทุนอาหารกลางวันจากโรงเรียนวันละหนึ่งมื้อ และเงินหนึ่งพันบาทเขายังคงมาโรงเรียนสายตามเคย แต่ไม่ถูกดูถูกว่าเหมือนแต่ก่อน ผลเรียนของเขาอยู่ระดับปานกลาง และปีการศึกษาต่อมาเขาก็ได้รับทุนเหมือนเช่นเดิม และเรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนไปในที่สุด

จากนวนิยายเรื่อง	“ก้าวแรก”	
ประพันธ์โดย	สุวิมล พุกประยูร	
จัดพิมพ์โดย	สำนักพิมพ์ ดอกหญ้า”	
ปีที่พิมพ์	สิงหาคม 2539	

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.สงบ	ลักษณะ	อธิบดีกรมวิชาการ
ดร.อำรุง	จันทวานิช	อธิบดีกรมวิชาการ
นายสมยศ	มีเทศน์	รองอธิบดีกรมวิชาการ

ประธาน

นางสาวอาภา	ถนัดช่วง	ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
------------	----------	--

คณะทำงานชุดที่ 1 (กำหนดแนวทาง)

นักวิชาการศึกษา ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ

คณะทำงานชุดที่ 2 (จัดทำต้นฉบับ)

ดร.สุวิมล	พุกประยูร	อดีตครูแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
นางสาวอาภา	ถนัดช่วง	ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
นางอุษา	เหมตะสิทธิ์	ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา
นางสมปอง	จันทรมานิตย์	นักวิชาการศึกษา ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
นางสาวอังสนา	เปตะนันท์	นักวิชาการศึกษา ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
นางสาวนิตยา	กล่อมจิต	ครูแนะแนวโรงเรียนพังทราษฏร์รังสรรค์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

คณะปรับปรุงต้นฉบับ

ดร.สุวิมล	พุกประยูร	อดีตครูแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา
นางสาวอาภา	ถนัดช่วง	ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
นางสมปอง	จันทรมานิตย์	นักวิชาการศึกษา ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ

ภาพปก

นางสาวภัทริกา

จันทรมานิตย์

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4
โรงเรียนสตรีวิทยา 2 กรุงเทพมหานคร

ภาพประกอบ

นางสาวภัทริกา

จันทรมานิตย์

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4
โรงเรียนสตรีวิทยา 2 กรุงเทพมหานคร

นายธนวัฒน์

จันทับทิม

สำนักพิมพ์ดอกหญ้า

สำนักพิมพ์ดอกหญ้า

457/99-100 ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย
กทม. 10700 โทร 434-0235 โทรสาร 433-9114

27 มกราคม 2540

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ตามที่ท่านได้มีจดหมายขออนุญาตนำนวนิยายเขาวงกตเรื่อง แรกก้าว ของ
ดร. สุวิมล พุกประยูร ไปพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารชุด พัฒนาครู นั้น

สำนักพิมพ์ดอกหญ้ามีความยินดี อนุญาตให้เผยแพร่ได้ดังประสงค์ ทั้งนี้
ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดลงที่มา ระบุว่าพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ดอกหญ้า และลงรูปปก
ประกอบไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

จิตติ หนูสุข

(นายจิตติ หนูสุข)

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์การศาสนา 2540

314/316 ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง ป้อมปราบ กรุงเทพฯ 10100
นายปรกรณ์ ดันสกุล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. 2233351, 2235548

